

NAČIN ŽIVOTA I REGULACIJA RAZINE ŠEĆERA U KRVI TIJEKOM BLAGDANA

Loša kontrola razine šećera u krvi može imati ozbiljne posljedice kod osoba sa šećernom bolešću tipa 2^{1,2,3}

Slijedite ove praktične savjete da biste izbjegli moguće rizike tijekom blagdana.

1. Tijekom blagdana često je primjetna loša kontrola razine šećera u krvi.¹

- Smanjena tjelesna aktivnost tijekom blagdana može dovesti do povećanja tjelesne težine.³
- Prosječna vrijednost HbA_{1c}^(a) često je viša tijekom božićnih blagdana.³
- Tijekom blagdana važno je kretati se i zdravo se hraniti – tako se razina šećera u krvi može održati pod kontrolom.^{2,4}

2. Loša kontrola razine šećera u krvi može dovesti do komplikacija.³

- Dugotrajno povišene razine šećera u krvi mogu oštetiti krvne žile.
- Šećerna bolest može uzrokovati ozbiljne zdravstvene tegobe, uključujući srčani udar, moždani udar, zatajenje bubrega, sljepoću, poteškoće s erekcijom (impotenciju), oštećenje živaca i amputaciju.^{5,6}
- Učinci loše kontrole razine šećera u krvi mogu se s godinama nagomilati i dugoročno dovesti do povišene koncentracije šećera u krvi.^{2,3}
- Dobra kontrola razine šećera u krvi dugoročno znači manje komplikacija.³

3. Krećite se

- Iskoristite blagdane za tjelesnu aktivnost u društvu prijatelja i članova obitelji.⁴
- Rasporedite tjelesnu aktivnost na manje dijelove koji se uklapaju u Vaš raspored – primjerice, prošetajte 10-ak minuta nekoliko puta na dan.⁴
- Svako povećanje tjelesne aktivnosti ima pozitivan učinak, npr. žustre šetnje nakon jela ili ples u novogodišnjoj noći.²
- Više se krećite na otvorenom: šetajte, trčite na skijama ili odaberite neku drugu tjelesnu aktivnost.⁷

4. Hranite se zdravo

- Držite se svog uobičajenog rasporeda obroka koliko je god to moguće. Tako ćete lakše držati razinu šećera u krvi pod kontrolom.⁸
- Ako Vam se vrijeme obroka tijekom blagdana ipak pomakne, pojedite nešto sitno u vrijeme kad inače objedujete, a zatim malo smanjite količinu hrane koju unesete tijekom npr. večere.⁴

5. Nedovoljno sna može otežati održavanje razine šećera u krvi pod kontrolom.⁴

- Nedovoljno sna može otežati održavanje razine šećera u krvi pod kontrolom. U tim je slučajevima osoba sklonija posegnuti za masnom ili slatkom hranom.⁴
- Stoga nastojte svaku noć odspavati 7 – 8 sati, kako biste izbjegli taj učinak.⁴

Ukratko:

- Nemojte zaboraviti koji je stvarni smisao blagdana: slavlje i druženje s dragim ljudima.⁴
- To je vrijeme za obitelj, veselje i dobru hranu;⁴ pokušajte s prijateljima i obitelji pripremati zdrave obroke i jesti ih zajedno.⁸
- Osviješten pristup prehrani i malo više kretanja pomoći će Vam da novu godinu započnete s više životne radosti i energije.²

^a Vrijednost HbA_{1c}: Vrijednost HbA_{1c} odnosi se na prosječnu razinu šećera u krvi u protekla 3 mjeseca.⁹

REFERENCE:

1. Jones AG, McDonald TJ, Hattersley AT, Shields BM. Effect of the holiday season in patients with diabetes: glycemia and lipids increase postholiday, but the effect is small and transient. *Diabetes Care*. 2014;37:e98–e99.
2. Lau DC. Christmas, Santa Claus, sugarplums and the Grinch. *Can J Diabetes*. 2011;35(5):484–485.
3. Chen HS, Jap TS, Chen RL, Lin HD. A prospective study of glycemic control during holiday time in type 2 diabetic patients. *Diabetes Care*. 2004;27(2):326–330.
4. Centers for Disease Control and Prevention. 5 healthy eating tips for the holidays. <https://www.cdc.gov/features/diabetesmanagement/>. Pristup: 12. studenoga 2020.
5. Diabetes Canada. Type 2 complications. <https://www.diabetes.ca/en-CA/about-diabetes/type-2/complications>. Pristup: 12. studenoga 2020.
6. Diabetes Canada. Preventing complications. <https://www.diabetes.ca/managing-my-diabetes/preventing-complications>. Pristup: 12. studenoga 2020.

7. Gikas A, Sotiropoulos A, Pastromas V, Papazafiropoulou A, Apostolou O, Pappas S. Seasonal variation in fasting glucose and HbA1c in patients with type 2 diabetes. *Prim Care Diabetes*. 2009;3(2):111–114.
8. Sievenpiper JL, Chan CB, Dworatzek PD, Freeze C, Williams SL. Nutrition therapy. *Can J Diabetes*. 2018;42(suppl 1):S64–S79.
9. National Institute of Diabetes and Digestive and Kidney Diseases. The A1C Test & Diabetes. <https://www.niddk.nih.gov/health-information/diagnostic-tests/a1c-test#whatis>. Pristup: 12. studenoga 2020.HR-DSM-00040 EX

Izdano u MSD

Izv. prof. prim. dr.sc. Blaženka Miškić, subspec endokrinolog i dijabetolog